

Lisa 5. Intervjuu kava mustand¹

Intervjuu kava tööandjatega

Sissejuhatus

- *Enda ja uuringu tutvustus*
- *Uuringu eesmärk on analüüsida, kuidas ajutine töötamine e tööampsude tegemine mõjutab tööturukäitumist, tööotsimist ja töötust. Meile pakub huvi tööandjate vaade ja suhtumine lühiajalisse töötamisse.*
- *Uuringu tellija on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, uuringu viib läbi Mõttekoda Praxis.*
- *Intervjuu on anonüümne ja tulemused esitatakse üldistatud kujul. Teie öeldut ei seostata mingil viisil teie või teie ettevõtte nime või kontaktandmetega. Intervjuu eesmärk on mõista teie ettevõtte kogemust tööampsudega. Me ei tee järelevalvet, ei ole õigeid ega valesid vastuseid. Kui te ei soovi küsimusele vastata või see pole asjakohane, siis palun öelge seda ja liigume järgmise küsimuse juurde.*
- *Enne intervjuu alustamist palun kinnitage, et olete nõus uuringus osalema. Soovi korral võite intervjuu igal ajahetkel katkestada ja sellest loobuda.*
- *Sooviksin meie vestluse salvestada, et meil oleks võimalik intervjuu käigus räägitut hiljem analüüsida. Salvestust ei jaga me kellelegi ning kustutame uuringu lõppedes (hiljemalt jaanuaris 2025). Palun kinnitage, kas olete nõus intervjuu salvestamisega (kui salvestamiseks nõusolekut ei anta, kuid intervjuueeritav siiski on nõus intervjuud andma, teeb uurija käsitsi märkmeid).*
- *Kas teil on veel küsimusi uuringu või teie andmete kaitse kohta, millele saan enne intervjuu alustamist vastata? (vajadusel täiendavatele andmekaitse küsimustele vastamine).*

Suhtumine tööampsude tegemisse

(Kõik tööandjad)

1. *Sissejuhatuseks: Rääkige, palun, paari sõnaga oma ettevõttest – millises sektoris tegutsete ja kui suur on teie ettevõtte?*
2. *Palun kirjeldage, kas teie ettevõttes kasutatakse lühiajalist tööjõudu? Miks, millal, mis tööde puhul? Miks ei?*
 - a. *Mis on teie jaoks lühiajaline töötamine?*
3. *Kas teil on info, et töötuna arveloleku ajal on ajutine töötamine lubatud, nii et arvelolek ei katke?*
4. *Kui te mõtlete töötü lühiajalisele töötamisele e tööampsule, kas teie ettevõtte jaoks erineb tööampsu pakkumine töötutele kuidagi sellest, kui lühiajalist tööd pakkuda neile, kes ei ole töötuna registreeritud?*
 - a. *Mil määral see erineb? Mis on erinevused?*
 - b. *Kas töötutele seatud piirangud on teie arvates põhjendatud ja optimaalsed? (Kui ei tea piiranguid, siis tutvusta eelnevalt). Kas need lähevad kokku teie ettevõtte vajadustega?*
 - c. *Milline lühiajaline töötamine vastab teie ettevõtte vajadustele?*
5. *Mis motiveerib teie arvates tööandjat töötutele tööampse pakkuma?*

¹ Tegemist on intervjuu kava mustandiga. Intervjuu kava täpsustatakse analüüsi käigus (sh dokumentaanalüüs, vestlused Töötukassa ametnikega, kirjanduse ülevaade), kuid uurimisteemad on kava mustandis ära toodud.

6. Miks on teie ettevõttes tööampsude pakkumine vajalik?
 - a. Kas tööampsud leevendavad tööjõupuudust?
 - b. Kas teie ettevõttes on tööampse kasutatud tööjõupuuduse leevendamiseks?
 - c. Millal on ettevõttel ajutist tööjõudu rohkem vaja ja millal vähem vaja (nt Covid aeg, majanduslanguse aeg)?
 - d. Kas tööampsude pakkumisel on teie jaoks veel mingeid positiivseid aspekte või mõjusid?
7. Kuivõrd võimaldavad teie arvates tööampsud testida inimese sobivust püsivalt tööle värbamiseks?
 - a. Kas teie ettevõttes on seda tehtud?
 - b. Mil määral ja milliste tööde puhul seda tehakse?
8. Kas teie jaoks on eelis, kui töötaja on teie juures varem tööampse teinud? Miks, miks ei?
 - a. Kas teie olete lühiajalisi töötajaid hiljem püsivalt tööle võtnud? Kas see on ennast õigustanud?
9. Kas teie ettevõttes on tööampse teinud teie endised töötajad?
 - a. Kui jah: Millistes olukordades on kasutatud endisi töötajaid ajutise tööjõuna? Mis tingib vajaduse selle järele?
 - b. Kas on olnud ka olukordi, kus hiljem on võetud see töötaja jälle püsivalt tööle? Mis on selle tinginud?
10. Kuidas te värbate ajutisi töötajaid, kuidas neid leitakse?
 - a. Milliseid värbamiskanaleid kasutate?
 - b. Milliseid töötajaid te otsite ajutistele töödele? Millise kvalifikatsiooniga, kogemusega?
 - c. Kas olete otsinud ajutisi töötajaid Töötukassa kaudu? Kuidas? Miks, miks ei?
 - d. Kuidas olete rahul tööampsude tegijate otsimisega Töötukassa kaudu võrreldes muude kanalitega? Mis on hästi, mis võiks olla parem?
11. Palun kirjeldage tööampsude pakkumise kogemusi. Millised on olnud positiivsed, millised negatiivsed kogemused?
12. Kas kavatsete pakkuda tööampse edaspidi? Miks?
 - a. Kui ei: mis põhjustel te ei otsi enam ajutisi töötajaid lühiajaliseks tööks?

Tööampsude pakkumise kogemus

(Tööandjad, kelle juures on tehtud tööampse viimase aasta jooksul)

13. Palun kirjeldage, kuidas te otsite töötajaid tööampsude jaoks.
 - a. Milliseid kanaleid te kasutate?
 - b. Milliseid kanaleid te eelistate?
14. Kui ei kasutata Töötukassat:
 - a. Kas olete mõelnud Töötukassa kasutamise peale?
 - b. Miks te ei ole kasutanud Töötukassat tööampsude tegijate leidmiseks?
15. Kui kasutatakse Töötukassat:
 - a. Mis ajendab otsima lühiajalise töö tegijaid Töötukassast?
 - b. Kas olete rahul tööampsude tegijate leidmisega Töötukassa kaudu?
 - c. Mis on hästi?
 - d. Mis võiks paremini olla?
16. Palun kirjeldage, millistele töödele võetakse tööampsude tegijaid

- a. Milline valdkond või ametikoht?
 - b. Milline peab olema tööampsu tegija ettevalmistus või kvalifikatsioon? Kas on vajalik varasem kogemus, milline?
17. Mis on tööampsude tegijate otsimise eripärad, kuidas see erineb püsiva töötaja otsimisest? (vajadusel paku: kiirus, mis veel)?
18. Kas soovite lisada veel midagi omalt poolt selle teema kohta?

Tänamine ja intervjuu lõpetamine, vajadusel veel küsimustele vastamine.

Intervjuu kava tööampse teinud ja mitte teinud registreeritud töötutega

Sissejuhatus

- Enda ja uuringu tutvustus. Uuringu tellija on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, uuringu viib läbi Mõttekoda Praxis.
- Uuringu eesmärk on analüüsida, kuidas tööampsude tegemine mõjutab tööturukäitumist, tööotsimist, töötust, pikaajalist töötamist ja majanduslikku toimetulekut. Tööampsuna mõistame igasugust lühiajalist töötamist, olenemata lepingu vormist.
- Intervjuud on anonüümsed. Intervjuu eesmärk on mõista teie kogemust töötuse ja tööampsudega. Me ei teosta järelevalvet, ei ole õigeid ega valesid vastuseid, palume olla aus ja meenutada oma kogemusi. Kui te ei soovi küsimusele vastata või see pole asjakohane võite julgelt öelda ja võtame järgmise küsimuse.
- Enne intervjuu alustamist palun kinnitage, et olete nõus uuringus osalema. Soovi korral võite intervjuu igal ajahetkel katkestada ja sellest loobuda.
- Sooviksin meie vestluse salvestada, et meil oleks võimalik intervjuu käigus räägitut hiljem analüüsida. Salvestust ei jaga me kellelegi ning kustutame uuringu lõppedes (hiljemalt jaanuaris 2025). Palun kinnitage, kas olete nõus intervjuu salvestamisega (kui salvestamiseks nõusolekut ei anta, kuid intervjuueeritav siiski on nõus intervjuud andma, teeb uurija käsitsi märkmeid).
- Kas teil on veel küsimusi uuringu või teie andmete kaitse kohta, millele saan enne intervjuu alustamist vastata? (vajadusel täiendavatele andmekaitse küsimustele vastamine).

I Tööampsude kättesaadavus

1. Sissejuhatusena, milline on teie töötuse ja töötukassas arveloleku kogemus üldiselt olnud? Kuidas töötusega kohanesite?
2. Milliseid hüvitisi Töötukassalt saite?
3. Millist tööd otsisite, kui olite Töötukassas töötuna registreeritud?
 - a. Millal alustasite tööotsimisega? Kas ja kuidas see oli seotud hüvitise suuruse või selle olemasoluga?
 - b. Milliseid töö otsimise viise kasutasite? Nt. Töötukassa konsultant, tuttavad, LinkedIn networkimine, CVkeskuse jälgimine jne.
4. Kas otsisite ise aktiivselt lühiajalisi töötusi e tööampse?
 - a. Millal alustasite tööampsude otsimist? Kas ja kuidas see on seotud hüvitise suuruse või olemasoluga?
 - b. Millistest kanalitest ja millistel viisidel lühiajalisi tööampse otsisite?
5. Kui tööampse aktiivselt ei otsi: kas teile on tööotsingute käigus silma jäänud tööampsude kuulutusi?

- a. Millistest allikatest olete tööampsude pakkumisi leidnud (nt ise tööd otsides, Töötukassa kodulehelt tööd otsides, Töötukassa konsultandilt, tuttavate/sõprade käest, endiselt või tuttavalt tööandjalt vms)?
- 6. Kas teid on kutsutud/teile on pakutud lühiajalisi töötusi? Kes ja kuidas pakkus?
 - a. Nt kas Töötukassa konsultant on pakkunud lühiajalisi tööampse? Millal?
 - b. Nt tuttavad, sugulased, endine tööandja, ülikool, huviring vms
- 7. Kas olete teadlik, et töötuna registreerimise ajal võib teha 8 päeva kuus tööampse, jäädes Töötukassas arvele?
 - a. Kuidas olete selle kohta infot saanud (nt ise leidnud, Töötukassa konsultandilt saanud vms)?
- 8. Kas olete töötuna arveloleku perioodi ajal tööampse teinud?

II Suhtumine tööampsudesse kui ei ole tööampse teinud

- 1. Kas oleksite põhimõtteliselt valmis lühiajalisi tööampse tegema?
- 2. Kui ei, siis miks? Millised on võimalikud riskid? Millised on takistused?
- 3. Kui jah, siis miks? Milliseid võimalusi selles näete? Millised on ootused?
- 4. Kas olete tööampsudele kandideerinud? Kuidas ja mis kanalite kaudu? Milline kandideerimise protsess oli?
 - a. Millised on olnud positiivsed/neutraalsed kandideerimise kogemused? Kus/millise kanali kaudu ja kuidas kandideerimine käis?
 - b. Millised on olnud negatiivsed kandideerimise kogemused? Mis tegi selle negatiivseks?
 - c. Millised olid tööampsu leidmisel kitsaskohad?
- 5. Kas teil on olnud olukordi, kus olete kaalunud tööampsu tegemist, aga olete otsustanud mitte teha? Palun kirjeldage seda olukorda: kuidas tööampsu leidsite/teile pakuti, mis olid poolt ja vastu argumendid, kuidas jõudsite otsuseni.
- 6. Millised tingimused peaksid olema täidetud, et võiksite tööampsu vastu võtta ja teha? Nt aeg, koht, töö iseloom jne.

III Tööampsude tegemise kogemus

- 1. Milliseid tööampse olete teinud? Kus, millal ja millised tööd?
- 2. Kas olete saanud tööampsu eest alati kokkulepitud töötasu? Kui ei saanud, siis miks?
- 3. Kuidas te tööampsu leidsite ja valisite?
 - a. Kui olete teinud mitmeid tööampse, siis nimetage eraldi viisid, kust olete need leidnud.
 - b. Kui olete teinud väga palju erinevaid ja enam ei mäleta, kust täpselt leidsite siis palun öelge tunnetuslikult, kust kõige rohkem olete leidnud?
- 4. Kas töö(ampsud), mida tegite, vastasid teie haridustasemele ja olemasolevatele kvalifikatsioonidele? Kas olete tööampse teinud samas valdkonnas, kus teil on varasem töökogemus?
- 5. Kas olete tööampse leidnud lihtsalt, see tähendab: a) ajaliselt siis kui olete soovinud, b) meelepärases valdkonnas?
- 6. Milline on olnud tööampsudele kandideerimise protsess? Kui palju hinnanguliselt kandideerisite erinevatele töökohtadele enne tööampsu saamist? Kas otsisite ainult lühiajalist töötamist või kõiki töövõimalusi?
 - a. Millised on olnud positiivsed/neutraalsed kandideerimise kogemused? Kus/millise kanali kaudu ja kuidas kandideerimine käis?
 - b. Millised on olnud negatiivsed kandideerimise kogemused? Mis tegi selle negatiivseks?

- i. *Kas negatiivne kandideerimise kogemus on mõjutanud seda, kui valmis olite järgmine kord kandideerima?*
7. *Kas olete teinud tööampse endise tööandja juures? Palun rääkige lähemalt. Kuidas selline võimalus tekkis? Kuidas otsustasite seda teha?*
8. *Kas tööampsu rahaline piir (40% alampalgast) mõjutas tööandjaga kokkulepet?*
9. *Kas tööampsu ajaline piir (8 päeva kuus) mõjutas tööandjaga kokkulepet?*
10. *Kuidas tööandjaga tööampsu osas kokkuleppele jõudmine käis?*
 - a. *Kas tööandja oli teadlik töötuse ajal töötamise seadusest tulenevatest piiridest?*
11. *Palun meenutage ja kirjeldage tööampsude tegemise kogemusi.*
 - a. *Milliseid tundeid tekitas? Mis mõtted ja arvamused teil selle kohta olid?*
 - b. *Mis olid negatiivsed ja positiivsed kogemused?*
 - c. *Kuidas teie arvamus/suhtumine tööampsudesse aja jooksul muutus?*
 - d. *Kas lühikeste tööampsude tegemine mõjutas teie enesetunnet ja heaolu? Kuidas? Miks?*
12. *Milliseid hüvesid olete tööampsude tegemisest saanud?*
 - a. *Mil määral on tööampsudest saadud tulu olnud majanduslikult kasulik?*
 - b. *Kas tööampsude tegemine on teile andnud väärtuslikke kogemusi või teadmisi? Milliseid? Kui ei, siis miks mitte?*
13. *Kas olete tööampsude kaudu saanud tööga seoses kontakte, edasisi võimalusi tööampsudeks/ töötamiseks?*
14. *Kas tööampsude tegemine mõjutas kuidagi pikaajalise püsiva töö otsimise motivatsiooni? Kuidas?*
15. *Kas tööampsude tegemine mõjutas kuidagi pikaajalise püsiva töö otsimist? Kuidas? Nt ei olnud selleks enam aega.*

IV Kokkuvõtteks

1. *Millised olid tööampsude leidmisel, kandideerimisel, osalemise korraldusel kitsaskohad? Mis toimis hästi?*
2. *Kuidas mõjutas tööampsude tegemine püsiva töö otsimist: 1) lükkas edasi, 2) aitas leida 3) ei muutnud üldse? Miks see teie arvates nii oli?*
3. *Kas soovitaksite töötuna registreeritud olemise ajal lühiajalisi tööampse teha? Miks (mitte)?*
4. *Mis teeb teie jaoks tööampsude tegemise väärtuslikuks (nt lisasissetuleku võimalus, töökogemus, võimalus olla aktiivne, midagi muud)?*
5. *Kas soovite veel midagi selle teema kohta lisada?*